

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДО «ЦЕНТР ТЕСТУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ З
ВИЩОЮ ОСВІТОЮ НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ «МЕДИЦИНА» І «ФАРМАЦІЯ»
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ

**XV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

*17–18 травня 2018 року
м. Тернопіль*

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2018

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Актуальні питання вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 17–18 трав. 2018 р.) / Терноп. держ. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2018. – 540 с.

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ТЕХНОЛОГІЇ ЕКСТЕМПОРАЛЬНИХ ЛІКАРСЬКИХ ТА КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ

Пухальська І. О., Литвиненко Т. М., Романіна Д. М.

Запорізький державний медичний університет

Реалізація сучасних вимог до якості освіти передбачає практичну орієнтованість знань та вмінь випускників з вищою фармацевтичною освітою. Саме тому удосконалення методів та технологій навчання, спрямованих на формування у майбутніх спеціалістів професійних якостей, є важливим завданням вищих навчальних закладів. І однією з форм навчання, що дозволяє ефективно закріпити знання та вміння, набуті під час практичних занять та самопідготовки, залишається практика.

Метою навчальної практики з технології екстемпоральних лікарських та косметичних засобів є здобуття студентами професійних навичок у практичній сфері вивченої дисципліни. Базами є аптечні заклади м. Запоріжжя та області, а також великі аптеки інших міст України, центральні районні аптеки, які мають ліцензію на виготовлення лікарських засобів за рецептами лікарів. Потрібно відмітити, що для якісного проведення практики важливу роль відіграє організація ефективної взаємодії куратора від аптеки та відповідального викладача, а також викладача та практикантів. Під час проходження практики студенти набувають професійних вмінь у приготуванні лікарських та косметичних засобів, внутрішньоаптечних заготовок, фасування готових лікарських форм. При цьому студенти оформлюють звітну документацію – щоденник за розробленою кафедрою технології формою, що значно спрощує та покращує ефективність підготовки. Також для покращення якості підготовки практиканти проводять реферативну роботу за індивідуальним завданням відповідального викладача. Оцінювання практики проводиться комплексно за результатами перевірки щоденника, рефе-

рату та комп'ютерного тестування підсумкового контролю. На сайті кафедри для практикантів розміщено методичні рекомендації для проведення практики, а також рекомендовані літературні джерела для самопідготовки та реферативної роботи, розроблений методичний посібник з підготовки до підсумкового контролю.

Висновок. Навчальна практика з технології екстемпоральних лікарських та косметичних засобів є необхідним компонентом у навчальному процесі підготовки студентів спеціальності «Технології парфумерно-косметичних засобів» для поглиблення теоретичних знань, закріплення практичних вмінь та навичок, набутих під час вивчення дисципліни, а також сприяння підвищенню інтересу до обраної спеціальності та деталізації спрямування майбутньої професійної діяльності молодого фахівця.

Література

1. Заїнчковський А. О. Критерії та показники якості підготовки фахівців економічного профілю / А. О. Заїнчковський, Н. Я. Слободян // Науково-методичний збірник: «Нові технології навчання». – К., 2006. – С. 44 – 45.
2. Соколовська І. А. Вдосконалення навчально-методичного процесу викладання фармацевтичних дисциплін вузів / І. А. Соколовська, К. Є. Кірова, В. С. Булига // Актуальні питання підготовки майбутніх фармацевтичних та медичних фахівців в умовах сучасної освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Житомир: КВНЗ «Житомирський базовий фармацевтичний коледж ім. Г. С. Протасевича», 2016. – С. 232 – 234.

ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНОЇ ЛЕКЦІЇ В ОТОЛАРИНГОЛОГІЇ

Пухлік С. М., Тітаренко О. В.

Одеський національний медичний університет

Вступ. Лекція (лат. *lectio* – читання) – форма навчання, що передбачає систематизований та логічний виклад навчального матеріалу із застосуванням засобів і прийомів активізації пізнавальної діяльності студентів, що супроводжуються засобами наочності [1]. Під час клінічної лекції повинні ширше застосовуватися інформаційні технології, що дозволить реалізувати принципи наочності – сприйняття почуттями, доступності – вміння пояснювати сучасні методи діагностики і лікування, індивідуального підходу, свідомості і активності студента-медика, як суб'єкта навчальної діяльності [3]. Реалізація цих принципів не тільки сприяє більш успішному сприйняттю та запам'ятовуванню навчального матеріалу, але й дозволяє глибше проникнути у сутність явищ, що пізнаються"[2].

Основна частина. При першому сприйнятті усної мови людська пам'ять сприймає до 7-13% інформації. Це диктує необхідність розділяти лекцію на невеликі відрізки, а при необхідності повторювати найбільш важливі клі-

нічні моменти. Особливістю викладання отоларингології є важкодоступність візуалізації ЛОР органів без спеціальної ендоскопічної техніки і методів дослідження. У зв'язку з цим дані лекції повинні бути активно насичені не тільки клінічною інформацією, але й оснащені ілюстративним матеріалом щодо вікових анатомічних особливостей, ендоскопічної картини при різних видах отитів, синуситів, захворювань глотки і гортані. Особливо важливо надання інформації в розрізі отоларингологічних прояв при тяжких інфекційних захворюваннях, внутрішньочерепних ускладненнях, пухлинних ураженнях ЛОР органів та інших видів патології, яка може привести до інвалідизації пацієнта або навіть летального випадку. Підвищенню уваги студентів також сприяє включення в лекцію питань до студентської аудиторії, що стосуються диференціальної діагностики симптомів при різних видах патології. Такі питання змушують студента не просто механічно запам'ятовувати клінічний матеріал, але вміти користува-

тися ним в конкретній клінічній ситуації. Важливо застосування проблемного викладу, що підкреслює небезпеку захворювання і його ускладнень з наведенням конкретних клінічних прикладів, демонстрації хворого. Це служить, з одного боку, доказом викладеного матеріалу, з іншого - наближає студентів до ситуацій їх майбутньої повсякденної діяльності, активно залучає студентів в роботу з хворим, тобто навчання на основі досвіду. Це створює атмосферу ентузіазму та зацікавленості у вивченні оториноларингології, активізує пізнавальну діяльність студентів, дозволяє оптимізувати взаємодію студентів і педагога на всіх етапах лекції, здійснювати перехід від простих знань до більш складних.

Висновки. Ураховуючи, що ЛОР патологія зустрічається у 75% хворих терапевтичного профілю, головним завданням нашої спеціальності повинна залишатися підготовка кваліфікованого лікаря загальної практики. Клі-

нічні лекції з оториноларингології, з одного боку, повинні базуватися на традиційних педагогічних принципах, але при цьому постійно розвиватися і вдосконалюватися з урахуванням змін вимог освітнього процесу і змін у суспільстві.

Література

1. Болнобаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти: Навч. посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації. – К.: ВВП "КОМПАС", 1997. –113 с.

2. Вітвицька С. С. Онови педагогіки вищої школи// Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. – 2 вид.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 171 с.

3. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи// Навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. – К.: Центр учбової літератури, 2009, 197 с.

ОСВІТНІ ПРОЕКТИ В НАВЧАННІ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Пучкова Г. В., Лінніков С. В.

Одеський національний медичний університет

Вступ. Запорукою успішної діяльності лікаря є безперервне навчання та оновлення знань. Така необхідність постає через численні фактори, зокрема: стрімкий розвиток усіх медичних галузей, заміни емпіричного підходу до медичної практики на доказовий, зміною структури захворюваності та смертності. Враховуючи щорічне збільшення обсягу інформації, впровадження сучасної методики безперервного навчання лікарів та студентів-медиків є необхідною та актуальною умовою розвитку медичної діяльності адекватної сучасним реаліям. Саме безперервний підхід є найбільш результативним способом оновлення знань, а розвиток мультимедійних технологій дозволяє робити цей процес легшим, менш ресурсовитратним та доступним у режимі реального часу. [3].

Основна частина. Спираючись на практику викладання дисциплін з організації охорони здоров'я та медичного права у студентів та курсантів медичного університету (в тому числі, у практикуючих лікарів), вважаємо, що у зазначених категоріях наявні прогалини у сучасних знаннях, особливо в сфері доказової медицини, що обумовлює велику низку проблем у вітчизняній медичній практиці. Брак доказових знань змушує медичних працівників керуватися так званою anecdotal evidence. Anecdotal evidence – практика прийняття рішень, керуючись неперевіреними фактами чи власним клінічним досвідом. Ця практика має ряд недоліків, які можуть нашкодити під час процесу надання медичної допомоги, оскільки особистий клінічний досвід може формуватися під дією лоббі фармацевтичних компаній, застарілих клінічних настанов, когнітивних упереджень.

Процес прийняття рішень про методику лікування та побудови прогнозу перебігу захворювання може підпадати під дію евристики доступності. Порочність такого підходу підтвердили у своїх дослідженнях Герберт Саймон, Амос Тверські, Даніель Канеман. Іншим небезпечним упередженням є ефекти підкорення авторитету, Данієла-Крюгера, Розенталя. [2].

Актуальною проблемою для сучасних медичних працівників залишається також низький рівень ознайомлення з нормативно-правовою базою в сфері надання медичної допомоги. Необізнаність в питаннях юридичної сили нормативно-правових актів, законного представництва, право- та дієздатності осіб, поверхове уявлення щодо прав пацієнтів, юридичної відповідальності призводять до систематичного порушення прав пацієнтів та збільшення кількості судових справ щодо неналежного надання медичної допомоги.

В методики навчання повинні використовуватися такі дидактичні прийоми, як: відомий зміст навчальних матеріалів, гнучкість, всебічність, прозорість цілей передавання знань, адаптивність навчання, направленість зворотних зв'язків, зрозумілість мови та термінології викладання [1]. Безпосередній обмін знаннями та їх оцінювання між колегами у достатньому обсязі гальмується значними відстанями та браком часу. Паперові засоби інформації, такі, як медична література, наукові видання, недостатні у якості джерел знань через обмеженість фінансових ресурсів і механізмів розповсюдження, підручники та медична література швидко втрачають актуальність і за 5 років вже не задовольняють вимогам навчання кваліфікованих спеціалістів. Бібліотеки надають обмежений вибір медичної літератури, який не відображає повний спектр сучасних і визнаних на міжнародному рівні знань. Сучасні розробки медичної науки, які викладені у закордонних наукових журналах, впливають на клінічну практику та сприяють змінам у клінічних настановах, залишаються поза межами уваги частини медичної спільноти, особливо тих, які працюють в районних центрах та не володіють англійською мовою на достатньому рівні.

Вважаємо, що однією з перешкод для розвитку та модернізації системи охорони здоров'я в Україні є недостатня кількість засобів комунікації, а також складність доступу до найсучаснішої доказової інформації. Структурні чинники підсилюють нерівність між міськими центрами і